

A *Tudományos alapok a testnevelés tanításához* című tanulmánygyűjteményünk második kötetét tartja kezében a tisztelt Olvasó. Az első kötetben megjelent tanulmányok az iskolai testnevelést elsősorban természet- és orvostudományi szempontból vették górcső alá. Jelen kötet az iskolai testnevelés és sport társadalom- és bölcsészettudományi aspektusainak szakirodalmát vizsgálja. A kötetben olvasható 9 tanulmányt 13 szerző jegyzi, akik neveléstudományi, pszichológiai és kommunikációs szempontok mentén tekintik át a kurrens hazai és nemzetközi szakirodalmat. Reméljük, hogy a tanulmányok segítségével átfogóbb kép tárul az ifjúság testnevelésével és sportjával foglalkozó pedagógusok, sportszakemberek elé.

ISBN 978-615-5518-04-1

Révész László, Csányi Tamás (szerk.): **Tudományos alapok a testnevelés tanításához II.**

Tudományos alapok a testnevelés tanításához

A TESTNEVELÉS ÉS AZ ISKOLAI SPORT NEVELÉSTUDOMÁNYI, PSZICHOLÓGIAI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS SZEMPONTÚ MEGKÖZELÍTÉSEI

Szerkesztők

Révész László és Csányi Tamás

II. kötet

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFECTETÉS A JÖVŐBE

A MAGYAR DIÁKSPORT SZÖVETSÉG KIADVÁNYA

TUDOMÁNYOS ALAPOK A TESTNEVELÉS TANÍTÁSÁHOZ

II. KÖTET

**A testnevelés és az iskolai sport neveléstudományi,
pszichológiai és kommunikációs szempontú megközelítései**

Szerzők:

Révész László

Csányi Tamás

Benczúr Lilla

Csenki Laura

Pálvölgyi Ágnes

Tóth László

Kövesdi Andrea

Mészáros Lőrinc

Fótiné Hoffmann Éva

Berencsi Andrea

Lénárt Zoltán

Vámos Tibor

Tóthné Kälbli Katalin

Szerkesztők:

Révész László és Csányi Tamás

Szerkesztők: dr. Révész László PhD, dr. Csányi Tamás PhD

dr. Révész László PhD – dr. Benczúr Lilla PhD – dr. Csenki Laura PhD – Pálvölgyi Ágnes – dr. Tóth László PhD
– Kövesdi Andrea – Mészáros Lőrinc – Fótiné Hoffmann Éva – Berencsi Andrea – Lénárt Zoltán – Vámos Tibor –
Tóthné dr. Kálbli Katalin PhD – dr. Csányi Tamás PhD

Tudományos alapok a testnevelés tanításához

II. kötet. A testnevelés és az iskolai sport neveléstudományi, pszichológiai és kommunikációs szempontú megközelítései

Javasolt hivatkozás: Révész László és Csányi Tamás (szerk.) (2015): *Tudományos alapok a testnevelés tanításához. II. kötet: A testnevelés és az iskolai sport neveléstudományi, pszichológiai és kommunikációs szempontú megközelítései*. Magyar Diáksport Szövetség, Budapest.

A kiadásért felel: Balogh Gábor elnök

Formai szerkesztők: Muskovits István, Révész László

Szakmai lektorok: dr. Szűts Zoltán PhD, dr. Sipos Kornél PhD, Fodorné dr. Földi Rita PhD, dr. Lénárt Ágota PhD, dr. F. Lassú Zsuzsa PhD, dr. Pikó Bettina PhD, Sáringerné dr. Szilárd Zsuzsa PhD, dr. Túry Ferenc PhD

Arculat: Benedict & Helfer Kft.

Tördelés és nyomdai munkák: Pátria Nyomda Zrt.

Fejlesztési igazgató: Pikó Zsuzsanna

Szakmai igazgató: dr. Molnár László

Ügyvezető igazgató: Rádics Balázs

ISBN 978-615-5518-04-1

© Magyar Diáksport Szövetség

A kiadvány akár részben, akár egészben történő sokszorosítása, fénymásolása, mindennemű egyéb felhasználása, terjesztése, digitalizált közzététele jogszabályokba ütközik, és csak a Magyar Diáksport Szövetség írásos engedélyével lehetséges.

Ez a kiadvány a TÁMOP-3.1.13-12-2013-0001 kódjelű kiemelt projekt keretében valósult meg.

Printed in Hungary

2015

MAGYAR DIÁKSPORT SZÖVETSÉG

1146 Budapest, Istvánmezei út 1–3.

E-mail: mdszok@mdsz.hu

Telefon: +36 1 273 3570

www.mdsz.hu

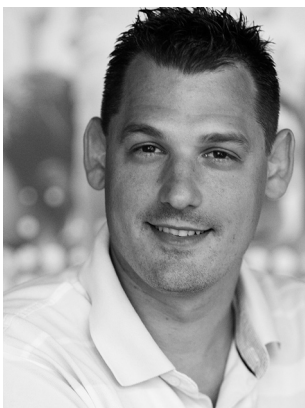

DR. RÉVÉSZ LÁSZLÓ PhD,

az MDSZ kiemelt projektjének és az iskolai testnevelés osztályának szakmai menedzsere, testnevelő tanár, főiskolai docens (EKF)

A Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Karán (TF) szerzett testnevelő tanári, sportmenedzserei és úszás szakedzői diplomát. Tanulmányai folytatásaként az Eötvös Loránd Tudományegyetemen végzett pedagógia szakos, illetve neveléstudomány szakos bölcsészként. 2009-ben szerzett nevelés- és sporttudományi doktori fokozatot. 2004–2014 között a Testnevelési egyetem oktatója, 2014-től az Eszterházy Károly Főiskola docense. Tantervfejlesztőként részt vett a kerettantervek kidolgozásában, fejlesztésében, valamint több akkreditált digitális tananyag kidolgozója, akkreditált pedagógus-továbbképzés oktatója. Részt vett a pedagógus életpálya fokozataihoz kapcsolódó képzési és minősítési rendszer

testnevelés és sport műveltségterület kialakításában. 2013-tól a Magyar Diáksport Szövetség iskolai testnevelés osztályának szakmai menedzsere, a TÁMOP 3.1.13-12-2013-0001 jelű kiemelt projekt munkatársa.

DR. CSÁNYI TAMÁS PhD,

az MDSZ kiemelt projektjének szakmai vezetője, testnevelő tanár, egyetemi adjunktus, ELTE Tanító- és Óvóképző Kar

A Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Karán (TF) szerzett testnevelő tanár és labdarúgó szakedző diplomát. Egyetemi tanulmányai után testnevelő tanárként, mozgásfejlesztőként és edzőként dolgozott. 2005 óta az Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító- és Óvóképző Karának oktatója, jelenleg egyetemi adjunktus beosztásban. Neveléstudományi doktori fokozatát az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Karán szerezte 2011-ben. Fő kutatási és érdeklődési területe az iskolai testnevelés elméletéhez és módszertanához, a fiatalok fizikai aktivitási és fittségi állapotának vizsgálatához kapcsolódik. Számos akkreditált pedagógus-továbbképzés kidolgozója, oktatója. Tantervfejlesztőként részt vett az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának (2012) megújításában, továbbá a NAT 2012, valamint az arra épülő kerettantervek fejlesztésében. 2013-tól a Magyar

Diáksport Szövetség Iskolai testnevelés osztályának vezetője, a TÁMOP 3.1.13-12-2013-0001 jelű kiemelt projekt szakmai vezetője. Jelentős nemzetközi tapasztalata eredményeképpen a Nemzetközi Testnevelési Szövetség (FIEP) delegált magyar képviselője.

DR. BENCZÚR LILLA PhD,

klinikai szakpszichológus, egyetemi adjunktus (KRE Általános Pszichológia Tanszék)

Pszichológiai tanulmányait az ELTE magyar nyelv és irodalom szakának elvégzése után kezdte, pszichológus diplomáját 2002-ben szerezte, szintén az ELTE-n. 2010-ben a Pécsi Tudományegyetemen szerzett felnőtt klinikai és mentálhigiéniai szakpszichológus képesítést, melyet a 2009-ben megszerzett hipnoterapeuta képzettséggel együtt magánpraxisban kamatoztat. Doktori fokozatát az ELTE Pszichológia Doktori Iskola Magatartáspszichológiai Doktori programján szerezte. Elvégezte a Szuggesztiók A Szomatikus Orvoslásban Képzést, melyben jelenleg oktatóként működik közre. 2005 óta a Károli Gáspár Református Egyetem Általános Pszichológia Tanszékének oktatója, jelenleg egyetemi adjunktusként, ahol főként az alapképzésben tanít, illetve szakterületének megfelelő speciálkollégiumokat tart fájdalom, szuggesztiók témakörében. A Semmelweis Egyetemen orvosi kommunikáció gyakorlatot tart angol nyelven. Publikációi főként a pozitív szuggesztív kommunikáció és a hipnózis témaköreiben jelentek meg.

és a hipnózis témaköreiben jelentek meg.

PÁLVÖLGYI ÁGNES,

sportoktató tenisz sportágban, pszichológus, sportszakpszichológus

Diplomáját a Pécsi Tudományegyetem Pszichológia Karán szerezte 2007-ben, majd 2009-ben a Semmelweis Egyetem Testnevelés és Sporttudományi karán sportszakpszichológusként végzett. A diploma megszerzése előtt tenisz edzőként tevékenykedett, és a mai napig aktív tagja a Pécs Városi Tenisz Klub első osztályú női csapatának. 2007 óta a pécsi Városközponti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola iskolapszichológusaként dolgozik. 2009-től Magyarország dél-dunántúli régiójának a sportpszichológiai ellátását végzi. Több válogatott sportoló olimpiai, világ- és európa bajnoki felkészítésében vett részt.

DR. CSENKI LAURA PhD,

egyetemi tanársegéd, klinikai szakpszichológus, a Semmelweis Egyetem I. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Osztályán a Pszichológus munkacsoport vezetője

A Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán szerzett pszichológus diplomát. 2005 óta dolgozik a Semmelweis Egyetem I. Gyermekgyógyászati Klinika Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Osztályán, 2012 óta egyetemi tanársegéd az intézményben. 2011 óta a Semmelweis Egyetem Klinikai Pszichológiai Tanszékén szakmai gyakorlatvezető a klinikus szakképzésben. Több felsőoktatási intézményben is tanított óraadóként (Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Nyugat-Magyarországi Egyetem Berzsenyi Dániel Főiskola, Kodolányi János Főiskola, Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Kar).

2009-ben klinikai és mentálhigiéniai gyermek- és ifjúsági szakpszichológus képesítést szerzett a Pécsi Tudományegyetemen. Pszichológiai tudományokban doktori fokozatát a Pécsi Tudományegyetemi Doktori Iskolájában szerezte 2012-ben. Fő kutatási és érdeklődési területe a gyermek- és serdülőkorú evés- és testképzavarok.

DR. HABIL. TÓTH LÁSZLÓ PhD,

testnevelő tanár, habilitált egyetemi docens

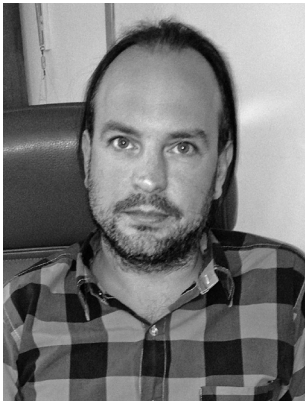
A Magyar Testnevelési Egyetemen (TF) szerzett középiskolai testnevelő tanári (1992) és atlétika szakadózói (2002) diplomát. Egyetemi tanulmányai után 14 évet dolgozott főállásban testnevelő tanárként és edzőként általános iskolában és 4 évet középiskolában. PhD-fokozatát sporttudomány tudományágban pszichológia szakterületen 2005-ben védte meg. 2012-ben a Semmelweis Egyetemen testnevelő mentor (vezető) tanári szakképzettséget szerzett. 2015-ben a Pécsi Tudományegyetemen habilitált. 2006 óta a Testnevelési Egyetemen (TE) tanít és kutat. A testnevelő-edző BSc-szak vezetője tanári szakirányon és sportpszichológia területen a TE Doktori Iskola téma- és kurzusvezetője. Öt doktorandusz és több mint 50 szakdolgozó témavezetését végezte és jelenleg is végzi. Tagja a TE Szenátusának és Tanárképzési Bizottságának. Az emelt szintű testnevelés-érettségi kormányhivatali megbízottja Budapest körzetben. OKJ-s sportszakmai vizsgálónök (2008), köznevelési szaktanácsadó (2014). További végzettségei: okleveles pszichológus (Szegedi Tudományegyetem, 2008), sportszakpszichológus (Semmelweis Egyetem, 2009). A felnőtt férfi jégkorong válogatott és a 2013-ban és 2014-ben világbajnoki aranyérmert szerzett U-20-as, illetve U-18-as férfi jégkorong-válogatottak sportpszichológusa. Számos magyar és külföldi tudományos társaság, valamint szakmai folyóirat szerkesztőbizottsági tagja. Megjelent publikációinak és idézhető előadás-kivonatainak száma meghaladja a százat. A sporttudományok és a pszichológia tudományok határterületén dolgozó elkötelezett szakember.

KÖVESDI ANDREA,

klinikai és mentálhigiéniai gyermek- és ifjúsági szakpszichológus a Semmelweis Egyetem I. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Osztályán

Sportolóként az Újpesti Dózsa, később a Közgazdasági Egyetem színeiben röplabdázott. A Nyugat-Magyarországi Egyetem Benedek Elek Főiskolai Karán 2002-ben szociálpedagógus diplomát, majd a Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Karán pszichológus diplomát szerzett. Ezt követően a Pécsi Tudományegyetem Pszichológia Intézetében a klinikai szakképzésen klinikai és mentálhigiéniai gyermek- és ifjúsági szakpszichológus minősítést nyert. 2010 óta a Pécsi Tudományegyetem Pszichológia Doktori Iskola Személyiség- és Egészségpszichológia Programjának hallgatója, ahol a személyiség protektív faktorainak tanulmányozásával foglalkozik az evészavarok területén. Ebben a témában társszerzőként publikált az Evészavarok és testképzavarok című könyv (2008) a személyiség sajátosságait leíró fejezetében. 2005–2011 között a Gyermekház Iskolában speciális nevelési igényű serdülőknek önismereti csoportokat vezetett. 2011-től a Gyermekklinika klinikai szakpszichológusként dolgozik, serdülőkorú evészavarokkal és egyéb pszichés zavarokkal foglalkozik. Pszichoterápiás módszerspecifikus végzettséget relaxáció- és szimbólumterápiában, illetve családterápiában szerzett. 2011-től a Károli Gáspár Református Egyetem Pszichológia Intézetében a Fejlődéslélektani Tanszéken óraadóként fejlődéslélektan gyakorlatot vezet.

MÉSZÁROS LŐRINC,

az „Egy Másik Út” Alapítvány, Tanácsadó és Terápiás Központ kuratóriumi elnöke és szakmai vezetője, gyógypedagógus

Egyetemi tanulmányait az ELTE Bölcsészettudományi Karán kezdte, francia, később filozófia szakra járt, ahol bölcsészdiplomát szerzett. Ezzel párhuzamosan az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar tanári szakán az abszolutóriumig jutott el. Ez idő tájt kezdett fogyatékos gyermekek és családjaik megsegítésével foglalkozni, ezért a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar Tanulásban Akadályozottak szakán is diplomázott.

Kezdetektől fogva egyik kiemelt érdeklődési területe a különböző mozgásformák központi idegrendszerre és a személyiség fejlődésére gyakorolt fejlesztő hatása, valamint a különböző mozgásterápiás eljárások alkalmazhatósága a többségi pedagógiai gyakorlatban. A Magyar Dinamikus Szenzoros Integrációs Terápiás Egyesület tagja, melynek képzését abszolválni ké-

szül. Jelenleg főként autizmussal élő, beilleszkedési problémákkal küzdő fiatalok és családjaik megsegítésével foglalkozik. Ezen a területen képzéseket tart pedagógusok, gyógypedagógusok és pszichológusok számára.

FÓTINÉ HOFFMANN ÉVA,

gyógytornász, gyógypedagógus, oligofrénpedagógia-szomatopedagógia szakos tanár

Speciális pedagógia szakos tanár és szakpedagógus diplomával és az ELTE Neveléstudományi Doktori Iskolájában szerzett abszolutóriummal rendelkezik. 1989-től az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar (korábban Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola) oktatója. 2005–2012-ig az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar gyakorlati képzésért felelős dékánhelyettese. 2006-tól a Kar Szomatopedagógiai Tanszékének előbb tanszékvezető helyettese, majd 2014. július 1-ig tanszékvezetője.

Fő kutatási és oktatási területe a fogyatékos (SNI) – elsősorban mozgáskorlátozott – tanulók oktatásának módszertana és integrált, inkluzív nevelése, oktatása.

Számos módszertani útmutatót, cikket, könyvfejezetet publikált a mozgáskorlátozott gyermekek óvodai, iskolai integrációjának témakörében. Az integrált neveléshez kapcsolódóan ugyancsak számos továbbképzés, tanfolyam, továbbképzés tananyagának kidolgozásában és oktatásában vett részt, melynek célcsoportjai óvodapedagógusok, általános- és középiskolai pedagógusok és gyógypedagógusok voltak.

Tantervi modulokat adaptált a fogyatékos személyek szakképzése területén. Továbbképzési anyagot dolgozott ki szakoktatók számára, és a továbbképzésekben is részt vett. Az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar oktatójaként és dékánhelyetteseként több tantervi reform irányítója volt. Szakértőként és oktatóként vett részt az „Esélyegyenlőség biztosítása a fogyatékosok számára” című PHARE Twinning programban (Európai Bizottság, OM, GYISM, Progress Consult Dánia), mely egyetemi és főiskolai oktatók (elsősorban testnevelés képzési területen) képzését, a felsőoktatás számára tanterv és útmutató készítését tartalmazta az integrált és inkluzív nevelés, oktatás témakörében. HEFOP „Habilitáció, rehabilitáció” című programban tananyagfejlesztő team tagjaként dolgozott.

BERENCSI ANDREA,

az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar Gyógypedagógiai Módszertani és Rehabilitációs Intézetének munkatársa, gyógytornász, humánkineziológus

A Haynal Imre Egészségtudományi Egyetem Egészségügyi Főiskolai Karán szerzett gyógytornász diplomát, majd tanulmányai elvégzése után az Országos Orvosi Rehabilitációs Intézetben dolgozott. Humán kineziológus MSc-végzettségét a Tokyo Metropolitan University Graduate School of Science Kineziológia Tanszékén szerezte. 2012 óta az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar oktatója. Jelenleg a Budapesti Műszaki Egyetem Kognitív Tudományi Tanszékén PhD-hallgató, kutatási témája a készségtanulás tipikusan fejlődő és sérült populációkban.

LÉNÁRT ZOLTÁN,

az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar Gyógypedagógiai Módszertani és Rehabilitációs Intézet Szomatopedagógiai Szakcsoportjának tanársegédje, gyógytornász, szomatopedagógus, humánkineziológus

A Semmelweis Egyetem Egészségügyi Főiskolai karán szerzett gyógytornász diplomát 2001-ben, majd az egyetem Testnevelési és Sporttudományi Karán (TF) humánkineziológus diplomát, 2008-ban. 2010-ben pedig szomatopedagógia szakirányú gyógypedagógus diplomát az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karán. 2012-től kezdődően az Eötvös Loránd Tudományegyetem Neveléstudományi Doktori Iskola hallgatója, ahol a témája a spasztikus hemiparetikus gyermekek, fiatalok felső végtagi mozgásainak fejlődése. 2001 augusztusától 2011 augusztusáig a budapesti Mozdásjavító Általános Iskola, Szakközépiskola EGYMI és Diákothon mozgásnevelő tanárként dolgozott, ahol többek között adaptált sportfoglalkozásokat is vezetett. A mai napig a Mozdásjavító Diák Sportegyesület elnökségi tagja. 2009-től 2011-ig félállásban, 2011-től teljes állásban az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karának oktatója.

VÁMOS TIBOR,

az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar Gyógypedagógiai Módszertani és Rehabilitációs Intézetének munkatársa, gyógypedagógiai tanár, pedagógia szakos tanár és szakpedagógus

A Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolán szerzett tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos és szomatopedagógia szakos gyógypedagógiai tanári végzettséget, majd az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán pedagógia szakos tanári és szakpedagógusi végzettséget. 2000–2002 között a Tokyo Gakugei University Gyógypedagógiai Tanszékén volt kutatói ösztöndíjas, majd 2002–2005 között a Tokyo Metropolitan University Graduate School of Science Humán Kineziológia tanszékén folytatta PhD-tanulmányait. Kutatási területe a gyakorlás összetételének hatása a mozgástanulásra tipikus fejlődésű és sérült populációkban. 1998 óta az Országos Orvosi Rehabilitációs Intézet Központi Ergoterápia részlegének ergoterapeutája, és 2011 óta az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karának oktatója.

TÓTHNÉ DR. KÄLB LI KATALIN,

az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar Gyógypedagógiai Módszertani és Rehabilitációs Intézetének adjunktusa, humánkineziológus, röplabda szakedző, testnevelő tanár, gyógytestnevelő tanár

A Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Karán (TF) szerzett humánkineziológus, röplabda szakedző, testnevelő tanár, gyógytestnevelő tanár diplomát. Egyetemi tanulmányai után gyógytestnevelő tanárként, röplabda- és ülőröplabda-edzőként dolgozott (a magyar női ülőröplabda-válogatott edzője volt), továbbá kisegítő munkatárs a Magyar Paralimpiai Bizottságban. 2007 óta az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karának oktatója, jelenleg egyetemi adjunktus beosztásban. Nevelés- és Sporttudományi doktori fokozatát a Semmelweis Egyetem Doktori Iskolájában szerezte 2008-ban. 2013-ban fogyatékosügyi esélyegyenlőségi tréner tanfolyamot végzett. Fő kutatási és érdeklődési területe a fogyatékos személyek sportja.

ELŐSZÓ	8
1 A testnevelés tanításának társadalomtudományi aspektusai (Révész László, Csányi Tamás)	09
2 Kommunikáció a testnevelés oktatásában (Benczúr Lilla)	20
3 Az énkép és a testkép szerepe a személyiség fejlődésében (Csenki Laura)	49
4 A sportpszichológia lehetőségei a testnevelésórán (Pálvölgyi Ágnes)	71
5 A motiváció mint folyamat komplex értelmezése az iskolai Testnevelés és sport műveltségi terület keretében (Tóth László)	105
6 A pedagógus szerepe az agresszió szabályozásában és a motivációs tényezők serkentésében (Kövesdi Andrea)	135
7 A motoros fejlődés összefüggése a neuromaturációval, valamint a kognitív képességekkel (Mészáros Lőrinc)	155
8 Nemzetközi kitekintés az inkluzív testneveléssel kapcsolatos kutatásokra a sajátos nevelési igényű tanulók szemszögéből (Fótiné Hoffmann Éva, Berencsi Andrea, Lénárt Zoltán, Tóthné Kälbli Katalin, Vámos Tibor)	177
9 Az adaptált fizikai aktivitás és az adaptált testnevelés fejlődése és jelentéstartalmának sokszínűsége a nemzetközi és hazai szintéren (Tóthné Dr. Kälbli Katalin, Fótiné Hoffmann Éva, Lénárt Zoltán)	198

Előszó

Tudományos alapok a testnevelés tanításához című tanulmánykötetünk második részét tartja kezében az olvasó. Az első kötetben megjelent tanulmányok elsősorban az iskolai testnevelés természet- és orvostudományi nézőpontjait tekintették át. A két kötetben megjelenő csaknem húsz tanulmány célja, hogy minél jobban szintetizálja a testnevelés tanításához kapcsolódó tudományos igényű szakirodalmat. A testnevelés multidiszciplinaritása miatt érdemes áttekinteni azokat a kurrens hazai és nemzetközi szakirodalmi forrásokat, melyek eredményeinek elemzésével lehetőség nyílik a testnevelés tanításának módszertani és tudományos fejlesztésére.

A testnevelés és az iskolai sport neveléstudományi, pszichológiai és kommunikációs szempontú megközelítései alcímet viselő második kötetben a testnevelés társadalom- és bölcsészettudományi aspektusa kerül előtérbe. Az iskolai testnevelés ez irányú vizsgálata a kutatások fókuszában van, azonban a tapasztalatok azt mutatják, hogy mégsem annyira hangsúlyos, mint a természet- és orvostudományi aspektus. Ebből következően – mivel ez az elemzési terület is fontos – céljaink között megjelent ezen kutatási terület dominanciájának növelése is.

A témák között szerepel a kommunikáció vizsgálata, a sportpszichológia lehetőségeinek feltárása, a motiváció szerepe, a pedagógus jelenléte, a motoros fejlődés sajátosságainak áttekintése, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók integrációs/inklúziós lehetőségeinek feltárása is. Ezen vizsgálati szempontok alkotó módon segítik a testnevelés módszertani fejlesztését.

A kötetben tizenhárom szerző kilenc tanulmánya szerepel. A szakirodalmi megalapozottságot csaknem 700 hivatkozás támasztja alá. A tanulmányokat az adott szakterület elismert szakemberei lektorálták, akik építő jellegű véleményalkotással segítették a tanulmányok megszületését. Az elemzések és az ajánlások elkészítésekor a nemzetközi szakirodalom esetében fontos szempont volt a megvalósítás hazai lehetőségeinek, valamint a testnevelés-tanítás korábbi tradícióinak, értékeinek figyelembe vétele.

Bízunk benne, hogy a kötet tanulmányai hatékony segítséget jelentenek a testnevelés-oktatásban részt vevő pedagógusok, valamint a sporttudományok területén oktatók, kutatók számára egyaránt.

Budapest, 2015.

a kötet szerkesztői

1

RÉVÉSZ LÁSZLÓ, CSÁNYI TAMÁS **A testnevelés tanításának társadalomtudományi aspektusai**

- 1.1. Bevezetés
- 1.2. A tanulmánykötet célja
- 1.3. A fejezet célja
- 1.4. A tanulmányok multidiszciplináris kapcsolódási pontjai
- 1.5. A testnevelés társadalomtudományi aspektusai nemzetközi kitekintés alapján
- 1.6. Szakirodalom